

ŞİKAYET NO: 02.2013/228

KARAR NO : 2013/102

KISMEN TAVSİYE KISMEN RET KARARI

ŞİKAYETÇİ :

ŞİKAYET EDİLEN İDARE : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

ŞİKAYETİN KONUSU : 18/05/2013 tarihinde yapılan C sınıfı İş
Güvenliği Uzmanlığı sınavında iptal
edilecek sorular konusunda tekrar
değerlendirme yapılması talebi
hakkındadır.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 18/06/2013

KARAR TARİHİ : 17/12/2013

I. USÛL

A. Şikayet Başvuru Süreci

1) Şikayet başvurusu, elektronik başvuru yolu ile 18/06/2013 tarihinde yapılmıştır. Şikâyetçinin, Kuruma müracaatı üzerine yapılan inceleme ve araştırma sonucu ilgili Kamu Denetçisi, 28/3/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a ve 46/1 maddeleri ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, 02.2013/228 şikayet sayılı dosya üzerinden yaptığı inceleme sonucu önerisini Kamu Başdenetçisine sunmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2) Yapılan ön inceleme neticesinde, şikayetin incelenmesine ve araştırılmasına engel bir eksiklik bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3) Şikâyetçi, 18/05/2013 tarihinde yapılan C sınıfı işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı sınavında, 69 puan alan yüzlerce kişi olduğunu, iptal edilecek soruların tekrar

değerlendirilmesini, cevap anahtarlarının tekrar incelenmesini talep ettiğini belirterek, A kitapçığı 2, 14, 24 ve 88 numaralı sorulara ilişkin itiraz gerekçelerini açıklamıştır.

B. İdarenin Şikayete İlişkin Açıklamaları

4) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü 27/09/2013 tarih 16231 sayılı yazısında özetle; işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı sınavlarının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında yapılan yıllık protokol gereğince, Milli Eğitim Bakanlığı YEGİTEK Genel Müdürlüğü tarafından yapıldığını, adayların sınav sorularına ilişkin itirazlarını, soru ve cevap anahtarlarının yayımlanmasından itibaren en geç 3 iş günü içerisinde Genel Müdürlüğe yaptıklarını, sorulara ilişkin itirazların, soruları hazırlayan üniversitelerin ilgili bölüm öğretim üyelerince değerlendirilerek sonucun Milli Eğitim Bakanlığına bildirildiğini, değerlendirme sonuçlarının Milli Eğitim Bakanlığınca dikkate alınıp, iptal edilen soruların adayların lehine doğru cevaplandırılmış olarak kabul edildiğini, adayların sınav uygulamasına ve sonuçlara ilişkin itiraz başvurularını, sonuçlar açıklandıktan sonra belirtilen tarihler arasında Genel Müdürlüğe yaptıklarını ve itiraz başvurularının topluca Milli Eğitim Bakanlığına iletildiğini, bugüne kadar sınav sonucuna itiraz eden adayların puanlarında hiçbir değişiklik olmadığını,'nın sınav sorularına itiraz ettiğinin tespit edildiğini, sınav soruları ile ilgili olarak bilim komisyonu tarafından A kitapçığı 3, 26, 46, 81 ve 88 numaralı soruların iptal edildiğinin adı geçene bildirildiğini belirtmiştir.

C. Olaylar

5) Şikayetçi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında yapılan yıllık protokol gereğince, Milli Eğitim Bakanlığı YEGİTEK Genel Müdürlüğü tarafından 18/05/2013 tarihinde gerçekleştirilen C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavına katılmıştır. 20/05/2013 tarihinde sınav soru ve cevaplarının yayımlanmasını müteakiben, 21/05/2013 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne hatalı olduğunu düşündüğü dört soru için itirazda bulunmuştur. Bakanlık tarafından talep olunan itiraz edilen soru başına 10 TL tutarındaki ücreti ödediğini gösterir banka dekontu ile hatalı olduğunu düşündüğü sorulara dair ayrıntılı açıklamalarını 21/05/2013 tarihli itiraz dilekçesine eklemiştir. İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne şikayetçiye 21/06/2013 tarihinde verilen cevapta, sorulara ilişkin itirazının ilgili soruları hazırlayan hocalar tarafından değerlendirildiği ve değerlendirme sonucunun 03/06/2013 tarihinde Genel Müdürlüğün internet sayfasında ilan edildiği bildirilmiştir.

6) Kurumumuzca 13/09/2013 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünden şikayet konusu işleme dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler istenilmiştir. İlgili idare (4) numaralı paragrafta içeriği belirtilen 27/09/2013 tarih 16231 sayılı yazısı ile birlikte, şikayetçi'nın 21/05/2013 tarihli itiraz dilekçesini tevdi etmiştir. Adı geçen, dilekçesinde 18/05/2013 tarihinde yapılan C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavı A kitapçığındaki 2, 14, 24 ve 88 numaralı sorulara olan itirazını açıklamaları ile belirtmektedir. İtiraza konu olan sorulardan A kitapçığı 88 numaralı sorunun iptal edildiği, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün 27/09/2013 tarih sayılı yazısından anlaşılmaktadır. Mezkur yazıda, itiraza konu olmakla birlikte iptal edilmeyen diğer sorular için herhangi bir açıklama bulunmaması üzerine, Kurumumuzca durum ilgili idareye bildirilerek eksik hususların tamamlanması talep edilmiştir.

7) İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, 28/10/2013 tarih ve sayılı yazı ile 18/05/2013 tarihinde yapılan C sınıfı işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı sınavında hangi sorulara itiraz edildiğini ve soruları hazırlayan öğretim elemanlarının itiraz edilen sorular ile ilgili görüşlerini belirtir belgeyi CD ortamında Kurumumuza tevdi etmiştir.

8) Kurumumuzca, 18/05/2013 tarihli C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavı A kitapçığı 2, 14 ve 24 numaralı sorulara yönelik itirazın ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından 28/10/2013 tarih ve sayılı yazı ekinde CD ortamında gönderilen, soruyu hazırlayan öğretim elemanlarının görüşlerinin teknik açıdan görüş alınması amacıyla, uzman kuruluş ve bilirkişilere gönderilmesine karar verilmiştir. Bilirkişi olarak 2013 yılı Ankara Adli Yargı Hukuk Mahkemeleri Bilirkişi Listesinde yer alan Elektrik Yüksek Mühendisi, Avukat ile İnşaat Yüksek Mühendisi, A sınıfı İş Güvenliği Uzmanı, Avukat , görüş sorulacak uzman kuruluş olarak ise Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı Başkanlığı görevlendirilmiştir. Bilirkişi tarafından 23/11/2013 tarihli, bilirkişi tarafından 19/11/2013 tarihli bilirkişi raporları, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı Başkanlığınca da 12/11/2013 tarihli uzman görüşü düzenlenerek Kurumumuza tevdi edilmiştir.

9) Şikayetçi tarafından itiraz edilen ancak ilgili idare tarafından iptal edilmeyen sorular, açıklanan cevap anahtarına göre soruların doğru yanıtları ve şikayetçinin itiraz gerekçeleri ile soruları hazırlayan öğretim elemanlarının görüşleri, ve de alınan bilirkişi ve uzman değerlendirmeleri şu şekildedir:

a) A kitapçığı 2 (B kitapçığı 21)

Soru :

Aşağıdakilerden hangisi işyeri hekimliği hizmetlerinin temel uygulamaları arasında değildir?

- A) Çalışanların sağlık gözetiminin yapılması
- B) Çalışanlara sağlıkla ilgili konularda eğitim yapılması
- C) İşyerlerinde iyileştirici sağlık hizmetleri sağlanması
- D) Kişilerin niteliklerine uygun işte çalışmasının sağlanması

Cevap anahtarına göre sorunun doğru yanıtı (C) şıkkıdır.

Şikayetçinin iddiası :

Şikayetçi bu soru ile ilgili olarak İşyeri Hekimlerinin Görev Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik (RG 27/11/2010) incelendiğinde doğru cevaba dair bir ibarenin bulunmadığını, bunun yanı sıra işyeri hekiminin kişinin niteliklerini nasıl tespit edebileceğini, soruda anlam eksikliği bulunduğunu, kişinin biyolojik veya fizyolojik niteliklerinden bahsedilmesi gerektiğini, genel olarak nitelik denemeyeceğini, aksine, bahsedilen operasyonlardan, kullanılan maddelerden ve/veya mekanlardan kaynaklanan maruziyetler nedeniyle çalışanlarda meydana gelebilecek hastalıkların, henüz yakınmalar ortaya çıkmadan

saptanması amacıyla aralıklı kontrol muayenelerinin yapılmasının iyileştirici sağlık hizmeti olduğunu, bu nedenlerle doğru cevabın (D) şıkkı olması gerektiğini iddia etmektedir.

Soruyu hazırlayan öğretim elemanının görüşü:

Soruyu hazırlayan öğretim elemanının görüşü ise doğru yanıtın (C) olması gerektiği, işyeri hekimliğinin temel uygulamaları arasında iyileştirici sağlık hizmeti verilmesinin bulunmadığı yönündedir.

Bilirkişi ve uzman değerlendirmeleri:

I. Bilirkişi özetle; İşyeri Hekimlerinin Görev Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik'te, işyeri hekiminin görevleri başlığı altında sayılan maddeler arasında işyerlerinde iyileştirici sağlık hizmetleri sağlanmasının yer almadığını, ancak aynı maddede sağlık gözetimi ve eğitim ile çalışanın iş ile uyumunun sağlanması amacıyla araştırma ve rehberlik yapma görevlerinden bahsedildiğini, bu çerçevede soruda ve cevap anahtarında mevzuata aykırılık görülmediğini belirtmiştir.

II. Bilirkişi özetle; Sağlık Bakanlığınca yürürlüğe konulan 16/06/2011 tarihli Temel İş Sağlığı ve Hizmetlerinin Uygulama Usul ve Esasları hakkındaki yönergenin, temel iş sağlığı hizmetlerinin yürütülmesini düzenleyen 5 inci maddesinin 3 üncü fıkrasından bahisle, çalışanların sağlığı biriminin (işyeri hekimlerine atfen) koruyucu ve önleyici sağlık hizmetlerinin sunulması ile görevli olduğunu, bu yönerge çerçevesinde iyileştirici sağlık hizmetlerinin aile hekimlerince verileceğine işaret edildiğini, bu nedenle (C) seçeneği olarak belirlenen cevabın yerinde olduğunu belirtmiştir.

III. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı Başkanlığı görüşünde ise; sorunun mantık olarak doğru kurgulandığı, İşyeri Hekimlerinin Görev Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik uyarınca işyerlerinde iyileştirici sağlık hizmetleri sağlanmasının, işyeri hekiminin görevleri arasında bulunmadığı ayrıca, diğer seçeneklerin çeldiriciliğinin bulunmadığı belirtilmektedir.

b) A kitapçığı 14 (B kitapçığı 33)

Soru :

Aşağıdakilerden hangisi İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (İSGB) ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Biriminin (OSGB) görev, yetki ve sorumlulukları için doğru değildir?

- A) İşyerinde sağlık ve güvenlik risklerine karşı yürütülecek her türlü koruyucu, önleyici ve düzeltici faaliyeti kapsayan çalışma ortamı gözetiminden sorumludurlar.
- B) İşyerinde kaza, yangın, doğal afetle ilgili önlemleri almakla görevlidirler.
- C) Sunulan hizmetlerin sağlanması sırasında işin normal akışını aksatmamaya özen gösterilmesi gerekir.
- D) OSGB'ler, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin tamamını veya bir kısmını başka bir kişi veya kuruma devredemezler.

Cevap anahtarına göre sorunun doğru yanıtı (B) şıkkıdır.

Şikayetçinin iddiası :

Şikayetçi bu soru ile ilgili olarak; soruda doğru cevap bulunmadığını, İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinde İSGB ve OSGB'lerin görev, yetki ve sorumluluklarının belirtildiğini, (ç) fıkrasında "İşyerinde kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumların belirlenmesi, acil durum planlarının hazırlanması, ilkyardım ve acil müdahale bakımından yapılması gereken uygulamaların organizasyonu ile ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmasından sorumludurlar." ibaresinin yer aldığını, görevli ve sorumlu kelimelerinin Türk Dil Kurumuna göre aşağıda yer verildiği üzere birbirinden farklı anlamlar taşıdığını belirtmiştir.

Sorumlu: sıfat, üstüne aldığı veya yaptığı işlerden dolayı hesap vermek zorunda olan, sorumluluk taşıyan (kimse), mesul.

Görevli: sıfat, görevi olan, vazifeli.

Soruyu hazırlayan öğretim elemanının görüşü:

Soruyu hazırlayan öğretim elemanının görüşüne göre, İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine göre OSGB'ler diğer 3 seçenekte belirtilen görevleri yapmakla yükümlü iken, kaza-yangın-doğal afetle ilgili durumların belirlenmesi ve planların hazırlanmasından sorumludurlar. Alınacak önlemler işveren tarafından gerçekleştirilir.

Bilirkişi ve uzman değerlendirmeleri:

I. Bilirkişi özetle; İş sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinde belirtilen, İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (İSGB) ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Biriminin (OSGB) görev, yetki ve sorumlulukları içerisinde, işyerinde kaza, yangın, doğal afetle ilgili önlemleri almakla görevli olduklarına ilişkin bir hüküm bulunmadığını, anılan maddenin (ç) bendinde, İSGB ve OSGB'lerin işyerlerinde sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturulmasına katkıda bulunulması amacıyla, işyerinde kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumların belirlenmesi, acil durum planlarının hazırlanması, ilkyardım ve acil müdahale bakımından yapılması gerek uygulamaların organizasyonu ile ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmasından sorumlu olduklarının belirtildiğini, (B) şıkkında yer alan işyerinde kaza, yangın, doğal afetle ilgili önlemleri alma görevinin işverenler tarafından yerine getirilmesi gerektiğini, muterizin sorumlu ve görevli sıfatlarının birbirinden farklı anlamlar taşıdığı yönündeki itirazının yersiz olduğunu, bu çerçevede soruda ve cevap anahtarında mevzuata aykırılık görmediğini belirtmiştir.

II. Bilirkişi özetle; muterizin itirazını dayandırdığı, İş sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinin (ç) bendinde yer alan; "işyerinde kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumların belirlenmesi, acil durum planlarının hazırlanması, ilkyardım ve acil müdahale bakımından yapılması gerek uygulamaların organizasyonu ile ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmasından sorumludurlar" şeklindeki düzenlemenin işin sadece danışmanlık boyutunu belirttiği, maddede sözü edilen hususların gerçekleştirilmesinin işverenin görevi olduğunu, bu nedenle doğru cevap olarak belirlenen (B) seçeneğinin yerinde olduğunu belirtmiştir.

III. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı Başkanlığı görüşünde ise; sorunun mantık olarak doğru kurgulandığı, 27/11/2010 tarihli ve

27768 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmelik” maddelerine göre OSGB’ler “b” seçeneğinde itiraz edilen “işyerinde kaza, yangın, doğal afetle ilgili önlemleri almakla görevlidirler” seçeneğinin yanlış olduğu, OSGB’lerin yalnızca ilişkili durumların belirlenmesi ve planların hazırlanmasından sorumlu oldukları, alınacak önlemlerin işveren tarafından gerçekleştirileceği, ilgili yönetmeliğe göre a, c, d seçeneklerinin doğru olduğu ve çeldiriciliğinin bulunmadığı belirtilmektedir.

c) A kitapçığı 24 (B kitapçığı 43)

Soru :

Gürültü kontrolünde uygulanan “gürültüye maruz kalma süresini azaltmak” ne tür bir risk kontrolüdür?

- A) Gürültünün alıcıda kontrolü
- B) Planlama ile gürültü kontrolü
- C) Gürültünün kaynağında kontrolü
- D) Gürültünün kaynak ile alıcı arasında kontrolü

Cevap anahtarına göre sorunun doğru yanıtı (A) şıkkı olarak belirtilmiştir.

Şikayetçinin iddiası :

Şikayetçi bu soru ile ilgili olarak; doğru cevabın B olması gerektiğini, soruda gürültüye maruz kalma süresinden bahsedildiğini, maruz kalma süresinin kişinin o alanda daha az çalıştırılması veya gürültü kaynağının daha az süreli çalıştırılması ile mümkün olduğunu, dolayısıyla bir planlama (iş planı) ile gürültü kontrolü sağlanabileceğini, eğer soruda gürültü maruziyet seviyesini azaltmak denseseydi A şıkkının doğru olacağını belirtmiştir.

Soruyu hazırlayan öğretim elemanının görüşü:

Soruyu hazırlayan öğretim elemanının görüşüne göre, soru geçerlidir. Maruziyet tamamen çalışanla ilgili bir konudur ve maruziyetin azaltılması kişisel korunma politikalarından birisidir.

Bilirkişi ve uzman değerlendirmeleri:

I. Bilirkişi özetle; iş güvenliği ile ilgili yürürlükteki Kanun ve Yönetmelik hükümlerine göre, işyerlerinde mevcut çalışma mahallerinde oluşabilecek gürültü seviyesinden, mevzuatın öngördüğü ölçüm sınırları içinde çalışanların olumsuz etkilenmemelerini teminen, öncelikle gürültü kontrolü için bir planlama yapılmasının esas olup, yapılacak bu planlamada gürültü kaynaklarının tespiti, gürültü seviyelerinin ölçümü çerçevesinde ne gibi önlemler alınacağını belirlenmesinin gerektiğini, gürültü ile ilgili risk analizi çalışmaları ve planlama çerçevesinde işyerinde öncelikle, gürültünün kaynağında önlenmesi, bu mümkün olmadığı takdirde gürültü kaynağı ile çalışanlar arasında gürültüyü azaltacak önlemlerin alınması, gürültüden etkilenen kişilerin gürültü seviyesine göre maruz kalma sürelerinin azaltılması, gürültüye maruz kalan

kişilere kişisel koruyucu donanım kullanandırılması gerektiğini, sorunun cevap seçenekleri arasında (A), (C) ve (D) şıklarında gürültü kontrolüne ilişkin yapılan risk analizi ve planlama sonucu uygulanması gereken kontrol mekanizmalarının sıralandığını, (B) şıkında yer alan planlama ile gürültü kontrolünün ise uygulanacak kontrol önlemlerinin belirlendiği çalışmanın adı olduğunu, soruda gürültüye maruz kalma süresini azaltmanın ne tür bir risk kontrolü olduğunu sorulduğunu, çalışanların kişisel olarak gürültüye maruz kalma süresinin azaltılmasının, gürültünün direkt alıcıya yönelik kontrol edilmesi olarak tanımlanacağını, bu çerçevede soruda ve cevap anahtarında mevzuata aykırılık görmediğini belirtmiştir.

II. Bilirkişi özetle; Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmasına Dair Yönetmelik'te cevap seçeneklerinde yer alan B) Planlama ile gürültü kontrolü, C) Gürültünün kaynağında kontrolü ve D) Gürültünün kaynak ile alıcı arasında kontrolü şıklarına dair hususların 5, 6, 7 ve 8 inci maddelerinden doğrudan veya çıkarım yapmak suretiyle elde edildiğini, A) Gürültünün alıcıda kontrolü şıklarına dair hususa ise 9 uncu maddede özetle; maruz kalınan ses seviyesine bağlı kişisel koruyucuların kullanımı ve denetiminden bahsedilerek yer verildiğini, 8 inci maddede maruziyetin önlenmesi ve azaltılması başlığı altında, gürültüye maruz kalma süresini azaltmak için yapılan planlama ile gürültü kontrolü çalışması kapsamında bulunduğundan, sorunun doğru cevabının B) Planlama ile gürültü kontrolü seçeneği olmasının yerinde olacağını belirtmiştir.

III. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı Başkanlığı görüşünde ise; sorunun mantık olarak doğru kurgulandığı, ancak öğrenim hedefini açık olarak ölçen bir soru olmadığı, itiraza konu olan (B) seçeneğinde yer verilen planlama ile kontrolün diğer seçenekleri de kapsadığı ve çeldirici olduğu, sorunun iptal edilmesinin uygun olacağı belirtilmektedir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

10) A kitapçığı 2 (B kitapçığı 21) numaralı soru ile ilgili mevzuat incelendiğinde, 27/11/2010 tarih ve 27768 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Hekimlerinin Görev Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik'te, 15 inci maddede işyeri hekiminin görevlerinin yer aldığı, anılan maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendinin 8 inci alt bendinde işin yürütümünde ergonomik ve psikososyal riskler açısından işçilerin fiziksel ve zihinsel kapasitelerini dikkate alarak iş ile işçinin uyumunu sağlamak ve çalışma ortamındaki stres faktörlerinden korunmaları için araştırmalar yapma, (b) bendinde sağlık gözetimi ve (c) bendinde ise eğitim ve bilgilendirme görevlerine yer verildiği görülmektedir.

11) A kitapçığı 14 (B kitapçığı 33) numaralı soru ile ilgili mevzuat incelendiğinde, 29/12/2012 tarih ve 28512 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinin İSGB ve OSGB'lerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları başlıklı 13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (ç) bendinde, işyerinde kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumların belirlenmesi, acil durum planlarının hazırlanması, ilkyardım ve acil müdahale bakımından yapılması gerek uygulamaların organizasyonu ile

ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmasından sorumlu olduklarının belirtildiği anlaşılmaktadır.

12) A kitapçığı 24 (B kitapçığı 43) numaralı soru ile ilgili mevzuat incelendiğinde, 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gürültü Yönetmeliği’nin, Maruziyetin Önlenmesi veya Azaltılması başlıklı 7 inci maddesinin (a) bendinde teknik gelişmelere uygun önlemler alınarak gürültüye maruziyetten kaynaklanan risklerin kaynağında yok edileceği veya en aza indirileceği belirtilmiş ve aynı bendin 7 inci alt bendinde gürültüyü azaltacak bir iş organizasyonu ile; maruziyet süresini ve gürültü düzeyini sınırlamak, yeterli dinlenme araları verilerek çalışma sürelerinin düzenlenmesi gibi önlemler alınacağı hüküm altına alınmıştır. Mezkur Yönetmeliğin Kişisel Korunma başlıklı 8 inci maddesinde ise yalnızca kulak koruyucuları ile ilgili düzenleme yer almaktadır.

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

13) Şikayetçi, 18/05/2013 tarihli C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavından 69 puan alan yüzlerce kişi olduğunu, iptal edilecek soruların tekrar değerlendirilmesini, cevap anahtarlarının tekrar incelenmesini talep ettiğini belirterek, A kitapçığı 2, 14, 24 ve 88 numaralı sorulara ilişkin itiraz gerekçelerini açıklamıştır. Sınav kurulu, bilim komisyonu yahut başka bir idari birim tarafından hazırlanan sınav sorularının adaylara sorulması idari bir işlemdir. Bu sebeple şikayetçi, öncelikle ilgili idareden başarısız sayılmasına neden olduğunu düşündüğü hatalı soruların bilimsel olarak saptanarak değerlendirme dışında bırakılmasını istemiş, buna karşın idare, iptali talep edilen 4 sorudan bir tanesini iptal etmiştir.

Kurumumuzca, konu ile ilgili bilirkişi raporları ve uzman görüşü de dikkate alınarak yapılan inceleme ve araştırma neticesinde, şikayetçi tarafından;

I- A kitapçığı 2 (B kitapçığı 21) numaralı soru ile ilgili olarak, 27/11/2010 tarih ve 27768 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İşyeri Hekimlerinin Görev Yetki Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik incelendiğinde doğru cevaba dair bir ibare bulunmadığı yönünde yapılan itirazın yersiz olduğu, anılan yönetmeliğin 15 inci maddesinde belirtilen işyeri hekimlerinin görevleri arasında, (C) şıkkı dışındaki diğer şıklara yer verildiği, bu bağlamda soruda ve cevap anahtarında mevzuat ve ilgili öğretiyeye aykırı bir durum bulunmadığı,

II- A kitapçığı 14 (B kitapçığı 33) numaralı soru ile ilgili olarak, 29/12/2012 tarih ve 28512 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinin İSGB ve OSGB’lerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları başlıklı 13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (ç) bendine atıfla, ve görevli ile sorumlu kelimelerinin birbirinden farklı anlamlar taşıdığına istinaden, soruda doğru cevabın bulunmadığı yönünde yapılan itirazın yersiz olduğu, anılan yönetmelikte açık bir şekilde (B) şıkkı dışındaki diğer şıkların yer aldığı, (B) şıkkında ise mevzuata göre İSGB ve OSGB’lerin sorumluluğu olduğu belirtilen bir hususun, görevi olarak belirtildiği, bu bağlamda soruda ve cevap anahtarında mevzuat ve ilgili öğretiyeye aykırı bir durum bulunmadığı,

kanaatine varılmıştır.

14) A kitapçığı 24 (B kitapçığı 43) numaralı soru ile ilgili olarak, soruda gürültüye maruz kalma süresinden bahsedildiği, maruz kalma süresi kişinin o alanda daha az çalıştırılması veya gürültü kaynağının daha az süreli çalıştırılması ile mümkün olduğu, dolayısıyla bir planlama (iş planı) ile gürültü kontrolü sağlanabileceği, bu nedenle doğru cevabın B olması gerektiği, eğer soruda gürültü maruziyet seviyesini azaltmak deseydi A şıkkının doğru olacağı yönünde yapılan itiraz kısmen yerinde olduğu düşünülmektedir. 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gürültü Yönetmeliği’nin Maruziyetin Önlenmesi veya Azaltılması başlıklı 7 inci maddesinin (a) bendinde teknik gelişmelere uygun önlemler alınarak gürültüye maruziyetten kaynaklanan risklerin kaynağında yok edileceği veya en aza indirileceği belirtilmekte, aynı bendin 7 inci alt bendinde gürültüyü azaltacak bir iş organizasyonu ile; maruziyet süresinin ve gürültü düzeyinin sınırlanması, yeterli dinlenme araları verilerek çalışma sürelerinin düzenlenmesi gibi önlemler alınacağı hüküm altına alınmaktadır. Mezkur Yönetmeliğin Kişisel Korunma başlıklı 8 inci maddesinde ise yalnızca kulak koruyucuları ile ilgili düzenlemelere yer verilmiştir.

Bu itibarla öğretilen belirtilen gürültünün alıcıda – kaynağında – kaynak ile alıcı arasında kontrolü şeklindeki üçlü kontrol mekanizması sistemi sınıflandırması, gürültü ile ilgili ulusal iş güvenliği mevzuatında yer almamaktadır. 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gürültü Yönetmeliği’ne göre, (B) şıkkında yer alan planlama ile gürültü kontrolünün, diğer şıklarda belirtilen seçenekleri de kapsadığı ve çeldirici olduğu düşünülmektedir. Bilirkişi’ın görüşünden özetle “çalışanların kişisel olarak gürültüye maruz kalma süresinin azaltılmasının, gürültünün direkt alıcıya yönelik kontrol edilmesi olarak tanımlanacağı” yönündeki başvuran aleyhine ve dosya kapsamına göre dar yorumlandığı düşünülen mütalaası hayatın olağan akışına uygun görülmemiştir. Nitekim, soruyu hazırlayan öğretim elemanının, “maruziyet tamamen çalışan ile ilgili bir konudur ve maruziyetin azaltılması kişisel korunma politikalarından birisidir.” şeklindeki açıklamasının, öğretilen sınıflandırmaya uygun düşmekle birlikte, konu ile ilgili mevzuatla örtüşmediği, dolayısıyla bu soruda öğretimi ve mevzuat açısından doğru olduğu kabul edilebilecek birden fazla cevap seçeneği bulunduğu anlaşılmıştır.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

15) 14/6/2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 inci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumu’na, dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi hâlinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar, 21 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca ise tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

16) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40.maddesinin 2.fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde Ankara İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçelerle ve dosya kapsamına göre **ŞİKAYETİN KISMEN KABULÜ** ile,

- 1) Şikayet konusu 18/05/2013 tarihli C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı A kitapçığı 2 ve 14 numaralı soruların iptali isteminin **REDDİNE**,
- 2) Şikayet konusu 18/05/2013 tarihli C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı A kitapçığı 88 numaralı soru İdare tarafından iptal edildiğinden bu hususta **KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA**,
- 3) Şikayet konusu 18/05/2013 tarihli C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavı A kitapçığı 24 numaralı sorunun iptali ve bundan kaynaklı mağduriyetlerin giderilmesi hususunda **ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE TAVSİYEDE BULUNULMASINA**,

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, bu karar üzerine tesis edilecek işlem ya da tavsiye edilen çözümün uygulanabilir nitelikte görülmediği takdirde gerekçesinin otuz (30) gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna;

Bu kararın gereği için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'ne ve şikayetçiye tebliğine;

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce önerilmesine karar verildi.

M. Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi